

SUOSITUKSET

**NEUVOSTON SUOSITUS (EU) 2021/1004,
annettu 14 päivänä kesäkuuta 2021,
eurooppalaisen lapsitakuun perustamisesta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan yhdessä sen 153 artiklan 2 kohdan ja 153 artiklan 1 kohdan j alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan 3 kohdan mukaan unioni torjuu sosiaalista syrjäytymistä ja syrjintää sekä edistää naisten ja miesten tasa-arvoa ja lapsen oikeuksien suojelua.
- (2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT', 9 artiklan mukaan unioni ottaa politiikkansa ja toimintansa määrittelyssä ja toteuttamisessa huomioon korkean työllisyystason edistämiseen, riittävän sosiaalisen suojelun takaamiseen, sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseen sekä korkeatasoiseen koulutukseen ja ihmisten terveyden korkeatasoiseen suojeluun liittyvät vaatimukset.
- (3) SEUT 151 artiklan mukaan unionin ja jäsenvaltioiden tavoitteena on työllisyyden edistäminen, elin- ja työolojen kohentaminen, riittävä sosiaalinen suojeleminen, työmarkkinaosapuolten välinen vuoropuhelu, inhimillisten voimavarojen kehittäminen tarkoituksena saavuttaa korkea ja kestävä työllisyystaso, ja syrjäytymisen torjuminen. SEUT 153 artiklan 1 kohdan j alakohdassa määrätään, että näiden tavoitteiden toteuttamiseksi unioni tukee ja täydentää jäsenvaltioiden toimintaa sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi.
- (4) Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä 'perusoikeuskirja', 24 artiklassa tunnustetaan lapsen oikeus hänen hyvinvoinnilleen välttämättömään suojeluun ja huolenpitoon ja todetaan, että kaikissa lasta koskevissa viranomaisten tai yksityisten laitosten toimissa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Perusoikeuskirjan 33 artiklassa varmistetaan perheen oikeudellinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen suoja.
- (5) Strasbourgissa 3 päivänä toukokuuta 1996 tehdyn uudistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan 17 artiklassa vahvistetaan sitoutuminen kaikkien asiaankuuluvien ja tarpeellisten toimenpiteiden toteuttamiseen, joilla varmistetaan, että lapset saavat tarvitsemansa huolenpidon, tuen, kasvatuksen ja koulutuksen.
- (6) Kaikki unionin jäsenvaltiot ovat ratifioineet 20 päivänä marraskuuta 1989 tehdyn lapsen oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen. Sen 2, 3, 6, 12, 18, 24, 27, 28 ja 31 artiklassa määrätään, että yleissopimuksen sopimusvaltiot tunnustavat, että on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu, sekä lapsen oikeuden osallistua ja kehittyä, mukaan lukien oikeus suojeluun kaikenlaiselta syrjinnältä, oikeuden elämään, oikeus tulla kuulluksi oikeudellisissa ja hallinnollisissa menettelyissä, oikeuden nauttia parhaasta mahdollisesta terveydentilasta, oikeuden saada terveydenhuoltopalveluja, oikeuden saada valtiolta apua riittävän elintason, koulutuksen, vapaa-ajan ja virkistystoiminnan varmistamiseksi sekä oikeuden osallistua täysimääräisesti kulttuurielämään ja taiteisiin.

- (7) Unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot ovat ratifioineet vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen (⁽¹⁾), jonka 7 artiklassa määrätään, että kyseisen yleissopimuksen sopimuspuolet toteuttavat kaikki tarvittavat toimet varmistaakseen, että vammaiset lapset voivat nauttia kaikista ihmisoikeuksista ja perusvapauksista täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti muiden lasten kanssa.
- (8) Unioni on yhdessä jäsenvaltioiden kanssa täysin sitoutunut toimimaan edelläkävijänä Yhdistyneiden kansakuntien Agenda 2030 -toimintaohjelman ja Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanossa, mukaan lukien tavoitteet, jotka koskevat köyhyyden poistamista, terveellisen elämän varmistamista ja hyvinvoinnin edistämistä sekä kaikille avoimen, tasa-arvoisen ja laadukkaan koulutuksen varmistamista.
- (9) Komissio antoi 20 päivänä helmikuuta 2013 suosituksen 2013/112/EU (⁽²⁾) ”Investoidaan lapsiin – murretaan huono-osaisuuden kierre”. Suosituksessa esitetään lasten köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vähentämistä ja lasten hyvinvoinnin edistämistä koskeva yhdenmukainen lähestymistapa, joka perustuu kolmeen pilariin: riittävien resurssien saanti, laadukkaiden palvelujen saanti ja lasten oikeus osallistua.
- (10) Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio esittivät marraskuussa 2017 Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan julistuksen, jossa esitetyillä 20 periaatteella tuetaan oikeudenmukaisia ja moitteettomasti toimivia työmarkkinoita ja hyvinvointijärjestelmiä. Pilarin 11. periaate koskee lasten oikeutta kohtuuhintaiseen varhaiskasvatukseen, laadukkaaseen hoitoon ja suojeluun köyhyyttä vastaan sekä erityisiä toimia heikommista lähtökohdista tulevien lasten yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseksi.
- (11) Euroopan parlamentti kehotti 24 päivänä marraskuuta 2015 antamassaan päätöslauselmassa (⁽³⁾) komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan käyttöön lapsitakuun, jossa otettaisiin ensisijaisesti huomioon köyhyydessä elävät lapset ja heidän mahdollisuutensa saada palveluja. Euroopan parlamentti kehotti lisäksi 11 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan päätöslauselmassa (⁽⁴⁾) komissiota sisällyttämään lapsen oikeuksia koskevaan EU:n strategiaan konkreettisia toimenpiteitä lapsiin investoimiseksi, jotta lapsiköyhyys voidaan poistaa, mukaan lukien asianmukaisin määrärahoihin varustetun eurooppalaisen lapsitakuun perustaminen, ja esittämään ehdotuksensa eurooppalaisen lapsitakuun perustamisesta vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä sekä jäsenvaltioita investoimaan kaikki mahdolliset resurssit, unionin rahastot mukaan lukien, lapsiköyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaan ja laatimaan lapsitakuuta koskevia kansallisia toimintasuunnitelmia.
- (12) TSTK-neuvoston (työllisyys, sosiaalipolitiikka, terveys ja kuluttaja-asiat) 24 ministeriä allekirjoittivat joulukuussa 2020 yhteisen julkilausuman ”Overcoming poverty and social exclusion – mitigating the impact of COVID-19 on families – working together to develop prospects for strong children”, jossa vaaditaan eurooppalaisen lapsitakuun perustamista suosituksen 2013/112/EU ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden ja yhdenmukaisen lähestymistavan pohjalta. Ministerit vahvistivat, että mahdollisuus maksuttomaan terveydenhuoltoon ja koulutukseen, kohtuuhintaiseen varhaiskasvatukseen sekä kohtuulliseen asuntoon ja riittävään ravitsemukseen ovat köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevien lasten kannalta keskeisiä asioita.
- (13) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevalla toimintasuunnitelmalla (⁽⁵⁾) annetaan uutta pontta köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnalle unionissa erityisesti asettamalla tavoitteeksi vähentää köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevien määrää vuoteen 2030 mennessä 15 miljoonalla henkilöllä, joista vähintään viiden miljoonan olisi oltava lapsia.
- (14) Lapsen oikeuksia koskeva kattava unionin strategia (⁽⁶⁾) auttaa vahvistamaan lasten osallistumista yhteiskuntaan ja asettamaan lasten edun ensisijaiseksi, suojaamaan heikossa asemassa olevia lapsia, kuten niitä, joilla sosioekonomisen syrjäytymisen riski on suuri, sekä suojaamaan lasten oikeuksia verkossa, edistämään lapsiystävällistä oikeudenkäyttöä ja ehkäisemään ja torjumaan lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa. Strategian tarkoituksena on myös torjua lasten syrjäytymistä esimerkiksi heidän tai heidän vanhempiensa sukupuolen tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella.

(¹) Neuvoston päätös 2010/48/EY, tehty 26 päivänä marraskuuta 2009, vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 23, 27.1.2010, s. 35).

(²) Komission suositus 2013/112/EU, annettu 20 päivänä helmikuuta 2013, ”Investoidaan lapsiin – murretaan huono-osaisuuden kierre” (EUVL L 59, 2.3.2013, s. 5).

(³) Euroopan parlamentin päätöslauselma, annettu 24 päivänä marraskuuta 2015, epätasa-arvoisuuden ja erityisesti lapsiköyhyyden vähentämisestä (2014/2237(INI)).

(⁴) Euroopan parlamentin päätöslauselma, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2021, lasten oikeuksista lapsen oikeuksia koskevaa EU:n strategiaa silmällä pitäen (2021/2523(RSP)).

(⁵) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskeva toimintasuunnitelma, COM(2021) 102 final.

(⁶) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Lasten oikeuksia koskeva EU:n strategia, COM(2021) 142 final.

- (15) Tämän suosituksen tavoitteena on ehkäistä ja torjua sosiaalista syrjäytymistä takaamalla eräiden keskeisten palvelujen saanti avun tarpeessa oleville lapsille, myös sukupuolinäkökulma huomioon ottaen, jotta voidaan huomioida tyttöjen ja poikien erilaiset tilanteet ja torjua lapsiköyhyyttä sekä edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia. Avun tarpeessa olevat lapset ovat köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevia alle 18-vuotiaita henkilöitä. Tämä tarkoittaa lapsia, jotka elävät köyhyysriskissä olevissa, vakavasta aineellisesta ja sosiaalisesta puutteesta kärsivissä tai hyvin alhaisen työssäkäyntiasteen kotitalouksissa.
- (16) Keskeisten palvelujen tosiasiallisen saannin tai tosiasiallisen ja maksuttoman saannin varmistamiseksi jäsenvaltioiden olisi – kansallisten olosuhteiden ja toimintatapojen mukaisesti – joko järjestettävä ja tarjottava tällaiset palvelut tai myönnettävä riittävät etuudet, jotta avun tarpeessa olevien lasten vanhemmat tai huoltajat pystyvät kattamaan näistä palveluista aiheutuvat kustannukset tai maksut. Erityistä huomiota on kiinnitettävä sen välttämiseen, etteivät mahdolliset liitännäkustannukset estä pienituloisia perheitä saamasta apua tarvitsevien lasten kannalta keskeisiä palveluja täysimääräisesti.
- (17) Köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen uhkaavat unionissa lähes 18 miljoonaa lasta ⁽⁷⁾, ja jäsenvaltioiden välillä on tässä huomattavia eroja. Riskitekijät, jotka voivat tehdä joistakin lapsista erityisen haavoittuvia ja alttiita köyhyydelle tai sosiaaliselle syrjäytymiselle, vaihtelevat huomattavasti, minkä vuoksi tämän suosituksen täytäntöönpanoa koskevat kansalliset toimintatavat olisi räätälöitävä paikallisiin erityisolosuhteisiin ja -tarpeisiin sopiviksi. Yksi tärkeimmistä lasten sosiaaliseen syrjäytymiseen vaikuttavista tekijöistä on keskeisten palvelujen epäyhdenvertainen saanti, sillä nämä palvelut ovat olennaisia heidän hyvinvointinsa ja heidän sosiaalisten, kognitiivisten ja emotionaalisten taitojensa kehittymisen kannalta. Köyhydessä elävät tai muita heikommista lähtökohdista tulevat lapset kohtaavat todennäköisemmin esteitä varhaiskasvatuksen, kaikille avoimen koulutuksen, terveydenhuollon, terveellisen ravinnon ja riittävän asunnon saannissa. He aloittavat elämänsä epäsuotuisassa asemassa, millä voi olla pitkän aikavälin vaikutuksia heidän kehitykseensä ja tulevaisuudennäkömiinsä.
- (18) Sosiaalisen syrjäytymisen periytyminen sukupolvelta toiselle vaarantaa sosiaalisen yhteenkuuluvuuden sukupolvien ajan ja aiheuttaa hyvinvointivaltiolle lisäkustannuksia, mikä heikentää taloudellista ja sosiaalista palautumiskykyä. Parantamalla avun tarpeessa olevien lasten yhtäläisiä mahdollisuuksia saada keskeisiä palveluja voidaan näin ollen merkittävästi tehostaa toimia sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Näin myös edistetään avun tarpeessa olevien lasten yhtäläisiä mahdollisuuksia ja torjutaan lapsiköyhyyttä.
- (19) Epäkohtiin puuttuminen nuoresta iästä alkaen on myös pitkällä aikavälillä kustannustehokas investointi, koska se paitsi edistää lasten osallisuutta ja heidän sosioekonomista asemaansa aikuisena, myös hyödyttää taloutta ja yhteiskuntaa edistämällä heidän parempaa integroitumistaan työmarkkinoille ja sosiaaliseen elämään sekä koulusta työelämään siirtymistä, myös panemalla täysimääräisesti täytäntöön 30 päivänä lokakuuta 2020 annettu neuvoston suositus ”Silta työelämään – entistä vahvempi nuorisotakuu” ⁽⁸⁾. Investoimalla lasten yhtäläisiin mahdollisuuksiin luodaan perusta kestäväille ja osallistavalle kasvulle sekä tuetaan oikeudenmukaisia ja sopeutumiskykyisiä yhteiskuntia ja ylöspäin tapahtuvaa sosiaalista lähentymistä. Näin myös lievennetään epäsuotuisan väestökehityksen vaikutuksia vähentämällä osaamis- ja työvoimapolua ja varmistamalla toimien parempi alueellinen kattavuus, samalla kun hyödynnetään vihreän ja digitaalisen siirtymän tuomia mahdollisuuksia.
- (20) Laadukkaan ja kaikille avoimen varhaiskasvatuksen ja koulutuksen yhdenvertainen saanti on olennaisen tärkeää, jotta voidaan katkaista sosiaalisen syrjäytymisen periytyminen ja varmistaa epäsuotuisassa asemassa olevien lasten yhtäläiset mahdollisuudet. Varhaiskasvatuksen rajallinen saatavuus ja korkeat kustannukset voivat kuitenkin muodostaa esteen pienituloisten perheiden lapsille. Heidän osallistumisasteensa varhaiskasvatukseen on huomattavasti alempi, mikä johtaa myöhemmin heikompiin koulutustuloksiin ja yleisempään koulunkäynnin keskeyttämiseen, etenkin maahanmuuttajataustaisten ja romanilasten keskuudessa. Vammaisten ja erityisopetusta tarvitsevien lasten erottelu ja syrjintä yleisopetukseen pääsyssä on edelleen haaste. Oppilaitoksen valinnassa on otettava huomioon lapsen etu. Koska koulutusjärjestelmien piiriin tulee yhä enemmän maahanmuuttajataustaisia lapsia, on estettävä kouluympäristöjen eriytyminen ja mukautettava opetusmenetelmiä kansallisen lainsäädännön ja asiaa koskeviin kansainvälisiin sopimuksiin perustuvien jäsenvaltioiden velvoitteiden mukaisesti.

⁽⁷⁾ Ks. osoite https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Children_at_risk_of_poverty_or_social_exclusion

⁽⁸⁾ Neuvoston suositus, annettu 30 päivänä lokakuuta 2020, ”Silta työelämään – entistä vahvempi nuorisotakuu” ja nuorisotakuun perustamisesta 22 päivänä huhtikuuta 2013 annetun neuvoston suosituksen korvaaminen (EUVL C 372, 4.11.2020, s. 1).

- (21) Merkittävä osa oppimista, muun muassa sosiaalisten taitojen hankkiminen, tapahtuu urheilun, vapaa-ajan ja kulttuuritoiminnan yhteydessä. Tällaisten toimien on osoitettu olevan hyödyllisiä erityisesti heikommista lähtökohdista tuleville lapsille. Tietyillä lapsiryhmillä ei kuitenkaan ole varaa osallistua niihin, tai heidän osallistumistaan haittaavat asianmukaisen infrastruktuurin tai esteettömyyden puute tai kieliongelmat.
- (22) Avun tarpeessa olevien lasten on yleensä vaikeampi saada myös tiettyjä terveydenhuoltopalveluita, kuten hammashoitoa tai apuvälineitä, kuten hammastukia tai silmälaseja. Näillä lapsilla on myös vähemmän mahdollisuuksia ja resursseja hyötyä sairauksien ehkäisyä ja terveyden edistämistä koskevista ohjelmista. Tuloköyhyys ja muut sosiaaliset tekijät vaikuttavat merkittävästi lasten yleiseen kehitykseen ja terveyteen, myös mielenterveyteen, ja lisäävät terveysongelmien riskiä myöhemmällä iällä. Varhainen puuttuminen ja ennaltaehkäisy ovat olennaisen tärkeitä yhdessä sairauksien ehkäisemistä ja terveyden edistämistä koskevien julkisten ohjelmien, kuten rokotusohjelmien, saatavuuden parantamisen ja vanhemmuuden tukemisen kanssa, jotka voivat osaltaan parantaa tuloksia.
- (23) Terveellisen ja kestävä ravinnon saanti on haaste erityisesti pienituloisille perheille. Terveellistä ruokavaliota ja ravitsemusta koskevilla ohjelmilla voidaan edistää puuttumista ongelmiin, jotka liittyvät puutteelliseen ruokavalioon, liikunnan puutteeseen, liikalihavuuteen tai alkoholin ja tupakan käyttöön. Näin voidaan vähentää virheravitsemusta ja heikkolaatuista ravitsemusta, jotka ovat yleisempiä muita heikommista lähtökohdista tulevien lasten keskuudessa. Covid-19-pandemiasta saadut kokemukset ovat osoittaneet kouluruokaohjelmien tärkeyden, kun osa lapsista jäi sulkutoimien seurauksena äkillisesti vaille säännöllistä ravinnon lähettä (°). Näin ollen on ensiarvoisen tärkeää varmistaa, että apua tarvitsevat lapset saavat vähintään yhden terveellisen aterian jokaisena koulupäivänä. Tämä saadaan aikaan joko tarjoamalla tällaisia aterioita tai varmistamalla, että vanhemmat tai huoltajat taikka itse lapset pystyvät huolehtimaan aterioista, paikalliset erityisolosuhteet ja tarpeet huomioon ottaen.
- (24) Lapsilla, joiden perhe on pienituloinen tai jotka ovat maahanmuuttajataustaisia tai kuuluvat etniseen vähemmistöön, on suurempi riski joutua asumaan erittäin puutteellisissa ja ahtaissa oloissa ja kärsiä energiaköyhyydestä tai joutua asunnottomaksi. Asumiskulut ovat suuri rasite yksinhuoltajatalouksille ja erityisesti niille, joissa huoltajana on nainen. Riittävän asunnon tarjoaminen ja sen varmistaminen, että lapset ja heidän perheensä saavat asianmukaisen väliaikaismajoituksen, ovat merkittäviä keinoja torjua lasten sosiaalista syrjäytymistä ja minimoida asunnottomuuden riski. Lasten laitoshoidon vähentämiseksi olisi edistettävä laadukkaita yhteisöperustaisia hoitopalveluita tai perhehoitoa. Lasten sijoittamista laitoshoitoon olisi käytettävä vain viimesijaisena keinona ja kun se on lapsen edun mukaista, hänen kokonaistilanteensa ja yksilölliset tarpeensa huomioon ottaen. Laitoshoidosta tai sijaishuollosta poistuvien lasten tukeminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta voidaan edistää heidän mahdollisuuttaan itsenäiseen asumiseen ja sosiaalista integraatiotaan.
- (25) Covid-19-pandemian aiheuttamalla kriisillä voi olla kauaskantoisia vaikutuksia perheiden ja lasten taloudelliseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin, ja se vaikuttaa todennäköisesti suhteettoman paljon muita heikommista lähtökohdista tuleviin lapsiin. Pieni- ja keskituloiset ryhmät kärsivät muita todennäköisemmin tulonmenetyksistä, millä voi olla merkittävä vaikutus kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin työttömyyden lisääntymisen ja rajallisten etätyömahdollisuuksien vuoksi. Kriisin odotetaan pahentavan vallitsevaa eriarvoisuutta ja todennäköisesti lisäävän köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevien kotitalouksien määrää. Se aiheuttaa myös huomattavia paineita palvelujen saatavuudelle. Erilaisista huono-osaisuuden muodoista kärsivät lapset kuuluvat kriisin pahimmin koettelemiin ryhmiin. Etäopiskelu on ollut vaikeaa monille lapsille, jotka eivät voi saada kotona tarvitsemaansa tukea perheeltään, joilta puuttuu taitoja tai laitteita tai jotka asuvat syrjäisillä tai maaseutualueilla, missä digitaalinen infrastruktuuri on riittämätöntä.
- (26) Lasten sosiaalisen syrjäytymisen torjuminen ja covid-19-pandemian sosioekonomisten seurausten lieventäminen edellyttävät yhdenmukaista, henkilökeskeistä ja moniulotteista lähestymistapaa ja mahdollistavia toimintapolitiittisia puitteita. Yhteistyön ja koordinoinnin vahvistaminen eri tasoja edustavien palvelujen välillä on tehokasta ongelmien ennaltaehkäisyä ja tukee lasten sosiaalista osallisuutta. Sen lisäksi, että varmistetaan keskeisten palvelujen saanti kaikilla alueilla, myös investoimalla palveluinfrastruktuuriin ja työvoimaan, on myös parannettava tähän liittyvien toimintapolitiikkien tuloksellisuutta ja merkityksellisyyttä, yhdistettävä ehkäiseviä ja korjaavia toimenpiteitä ja hyödynnettävä olemassa olevia unionin välineitä suurimmassa mahdollisessa laajuudessa.

(°) Sosiaalisen suojelun komitean laatima vuotta 2020 koskeva vuosikatsaus sosiaalisen suojelun kehityksen seurantavälineestä ja sosiaalisen suojelun ohjelmien kehityksestä. Raportti keskeisistä sosiaalisista haasteista ja keskeiset viestit, s. 58.

- (27) Talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjausjaksoon kuuluvassa talous- ja työllisyystoimien koordinoinnissa ja sen tueksi laaditussa sosiaali-indikaattoreiden tulostaulussa⁽¹⁰⁾ on nostettu esiin lasten köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen muodostama haaste, ja useat jäsenvaltiot ovatkin saaneet maakohtaisia suosituksia. Työllisyyspolitiikan suuntaviivoissa korostetaan, kuinka tärkeää on huolehtia tiettyjen palvelujen, kuten varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja terveydenhuollon, saatavuudesta kaikille, myös lapsille, sillä niiden saanti on välttämätöntä yhtäläisten mahdollisuuksien varmistamiseksi.
- (28) Unionin rahoituksella voidaan tukea eurooppalaisen lapsitakuun täytäntöönpanoa ja muita tukitoimia. Kaikki jäsenvaltiot varaavat Euroopan sosiaalirahasto plussan puitteissa asianmukaisen rahoituksen lasten köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaan. Niissä jäsenvaltioissa, joissa köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevien lasten osuus on unionin keskiarvoa suurempi, tämän rahoituksen on oltava vähintään viisi prosenttia Euroopan sosiaalirahasto plussan kansallisista määrärahoista. Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti myös Euroopan aluekehitysrahastosta ja InvestEU-ohjelmasta tuetaan investointeja mahdollistavaan infrastruktuuriin, kuten sosiaaliseen asuntotuotantoon ja varhaiskasvatuspalveluihin, sekä laitteisiin ja laadukkaiden peruspalveluiden saatavuuteen. Osana Euroopan elpymissuunnitelmaa ja Next Generation EU -välinettä tarjotaan unionin lisärahoitusta elpymis- ja palautumistukivälineestä uudistuksiin, investointeihin ja toimintapolitiikkoihin seuraavan sukupolven, lasten ja nuorten hyväksi, esimerkiksi koulutuksen ja osaamisen kehittämiseksi. Toimet olisi sisällytettävä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin⁽¹¹⁾. Teknisen tuen välineestä voidaan tukea jäsenvaltioita rakenneuudistusten suunnittelussa ja toteuttamisessa koulutuksen, sosiaalipalveluiden, oikeusjärjestelmän ja terveydenhuollon alalla; tämä voi tarkoittaa myös monialaisten uudistusten toteuttamista lapsiköyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi.
- (29) Jäsenvaltiot voivat hyödyntää myös EU:n vuosien 2017–2023 kouluhedelmä-, -vihannes- ja maitojärjestelmää, jonka tavoitteena on, että terveelliset elintarvikkeet olisivat helpommin lasten saatavilla ja että he ymmärtäisivät paremmin terveellisen ja kestävästi tuotetun ruoan hyödyt.
- (30) Tämä suositus olisi pantava täytäntöön kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin olosuhteisiin mukautettujen kansallisten toimintasuunnitelmien avulla. Tällaisissa kansallisissa toimintasuunnitelmissa olisi yksilöitävä avun tarpeessa olevat lapset ja heidän kohtaamansa esteet tämän suosituksen kattamien palvelujen saannissa ja hyödyntämisessä. Tätä varten jäsenvaltioiden suositetaan ottavan mukaan toimintaan asianomaiset sidosryhmät, mukaan lukien lasten oikeuksia edistävät kansalaisjärjestöt. Tämän suosituksen täytäntöönpanon edistymistä olisi myös seurattava säännöllisesti esimerkiksi osana sosiaali-indikaattoreiden tulostaulua talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä, muun muassa kehittämällä asianmukaiset seurantaindikaattorit.
- (31) Tämä suositus täydentää komission suositusta 2013/112/EU, on osa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan toimintasuunnitelman tuloksia ja täydentää myös lapsen oikeuksia koskevaa kattavaa unionin strategiaa.
- (32) Tässä suosituksessa otetaan kaikilta osin huomioon toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet. Se ei vaikuta kansallisen prosessioikeuden periaatteisiin eikä jäsenvaltioiden oikeusperinteisiin eikä sillä laajenneta unionin toimivaltaa,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

TAVOITE JA SOVELTAMISALA

1. Tämän suosituksen tavoitteena on ehkäistä ja torjua sosiaalista syrjäytymistä takaamalla eräiden keskeisten palvelujen saanti avun tarpeessa oleville lapsille, mikä auttaa myös turvaamaan lapsen oikeuksia torjumalla lapsiköyhyyttä ja edistämällä yhdenvertaisia mahdollisuuksia.
2. Tätä suositusta sovelletaan avun tarpeessa oleviin lapsiin.

MÄÄRITELMÄT

3. Tässä suosituksessa tarkoitetaan
 - a) 'avun tarpeessa olevilla lapsilla' köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevia alle 18-vuotiaita henkilöitä;
 - b) 'maahanmuuttajataustaisilla lapsilla' lapsia, joilla on kolmannen maan kansalaisuus, heidän maahanmuuttajataustastaan riippumatta, sekä lapsia, joilla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus ja maahanmuuttajatausta vähintään yhden kolmannessa maassa syntyneen vanhempansa kautta;

⁽¹⁰⁾ Ks. osoite <https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-pillar-of-social-rights/indicators/social-scoreboard-indicators>

⁽¹¹⁾ Elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 mukaisesti (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- c) 'epävarmassa perhetilanteessa elävillä lapsilla' lapsia, jotka altistuvat erilaisille köyhyyteen tai sosiaaliseen syrjäytymiseen mahdollisesti johtaville riskitekijöille. Tämä sisältää asumisen yhden tulonsaajan taloudessa, asumisen vammaisen vanhemman kanssa, asumisen kotitaloudessa, jossa on mielenterveysongelmia tai pitkäaikaissairautta, asumisen kotitaloudessa, jossa esiintyy pähteiden väärinkäyttöä tai perheväkivaltaa, sekä toiseen jäsenvaltioon muuttaneiden unionin kansalaisten lapsia, jotka ovat itse jääneet kotijäsenvaltioon, lapsia, joilla on teini-ikäinen äiti tai jotka ovat itse teini-ikäisiä äitejä sekä lapsia, joiden vanhempi on vankilassa;
- d) 'tosiasiallisella saannilla' tilannetta, jossa kohtuuhintaiset, käytettävissä olevat, esteettömät ja hyvälaatuiset palvelut ovat oikea-aikaisesti saatavilla ja jossa niiden mahdolliset käyttäjät ovat tietoisia niiden olemassaolosta sekä siitä, kenellä on oikeus käyttää niitä;
- e) 'tosiasiallisella ja maksuttomalla saannilla' tilannetta, jossa palvelut ovat helposti saatavilla, esteettömiä, hyvälaatuisia sekä oikea-aikaisesti saatavilla ja niiden mahdolliset käyttäjät ovat tietoisia niiden olemassaolosta sekä siitä, kenellä on oikeus käyttää niitä, ja niitä tarjotaan maksutta joko järjestämällä tai tarjoamalla kyseisiä palveluja tai tarjoamalla asianmukaisia etuuksia palvelujen käytöstä aiheutuneiden kustannusten tai maksujen kattamiseksi, taikka tavalla, jolla taloudelliset olosuhteet eivät muodosta estettä niiden tasapuoliselle saatavuudelle;
- f) 'kouluissa tapahtuvalla toiminnalla' säännöllisen kouluajan puitteissa tai sen ulkopuolella tapahtuvaa, kouluyhteisön järjestämää oppimista urheilun, vapaa-ajantoiminnan tai kulttuurin avulla;
- g) 'terveellisillä aterioilla' tai 'terveellisellä ravinnolla' monipuolisia aterioita, joista lapset saavat fyysisen ja henkisen kehityksensä sekä fysiologisten tarpeidensa mukaisen liikunnan edellyttämiä ravintoaineita;
- h) 'riittävällä asunnolla' asuntoa, joka on voimassa olevien kansallisten teknisten normien mukainen, kohtuullisessa kunnossa, tarjoaa kohtuullisen lämpöihtyvyyden ja on saatavilla kohtuulliseen hintaan.

KANSALLISEN TOIMIVALLAN, OLOSUHTEIDEN JA KÄYTÄNTÖJEN MUKAISESTI SEKÄ NOUDATTAEN TÄYSIN TOISSIJAISUUS- JA SUHTEELLISUUSPERIAATTEITA SUOSITTAAN SEURAAVAA:

KESKEISET SUOSITUKSET

4. Jäsenvaltioille suositellaan, että ne takaavat avun tarpeessa oleville lapsille seuraavaa:
 - a) laadukkaan varhaiskasvatuksen, koulutuksen, kouluissa tapahtuvan toiminnan, vähintään yhden jokaisena koulupäivänä tarjottavan terveellisen aterian sekä terveydenhuollon tosiasiallisen ja maksuttoman saannin;
 - b) terveellisen ravinnon ja riittävän asunnon tosiasiallisen saannin.
5. Jäsenvaltioille suositetaan, että ne tunnistavat avun tarpeessa olevat lapset ja kansallisia yhdenmukaisia toimenpiteitäan laatiessaan ottavat, aina kun se on tarkoituksenmukaista, tämän ryhmän sisällä huomioon erityiset huono-osaisuuden muodot, joista kärsivät erityisesti
 - a) asunnottomat tai erittäin puutteellisissa asuinoloissa asuvat lapset;
 - b) vammaiset lapset;
 - c) lapset, joilla on mielenterveysongelmia;
 - d) maahanmuuttajataustaiset tai etniseen vähemmistöön, etenkin romaneihin, kuuluvat lapset;
 - e) vaihtoehtoisessa hoidossa, etenkin laitoshoidossa, olevat lapset;
 - f) epävarmassa perhetilanteessa elävät lapset.

MAHDOLLISTAVAT TOIMINTAPOLIITTISET PUITTEET

6. Jäsenvaltioiden suositetaan ottavan ensisijaisesti huomioon lapsen etu ja luomaan yhdenmukaiset, mahdollistavat toimintapolitiittiset puitteet, joilla voidaan puuttua lasten sosiaaliseen syrjäytymiseen ja joissa päähuomio on sukupolvesta toiseen jatkuvan köyhyyden ja huono-osaisuuden kierteen katkaisemisessa ja covid-19-pandemian sosioekonomisten vaikutusten lieventämisessä. Tätä varten jäsenvaltioille suositetaan, että ne tämän suosituksen täytäntöönpanon yhteydessä
 - a) varmistavat niiden kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason sosiaali-, koulutus-, terveydenhuolto-, ravitsemus- ja asuntopolitiikan johdonmukaisuuden ja mahdollisuuksien mukaan parantavat yhdenmukaisesti näiden politiikkojen merkitystä lasten tukemisen kannalta;
 - b) jatkavat ja tarvittaessa lisäävät investointeja koulutukseen sekä riittäviin terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmiin, jotta niillä voidaan vastata tehokkaasti etenkin syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja heidän perheidensä tarpeisiin;

- c) huolehtivat asianmukaisista politiikkatoimista ja riittävästä resursseista esimerkiksi tarjoamalla työmarkkinoille integroitumista tukevia toimenpiteitä, tukitoimia vanhemmille tai huoltajille sekä toimeentulotukea perheille ja kotitalouksille, jotta taloudelliset esteet eivät ole lasten laadukkaiden palvelujen saannin tiellä;
- d) kiinnittävät huomiota sosiaalisen syrjäytymisen alueelliseen ulottuvuuteen ja ottavat huomioon lasten erityistarpeet eri kaupunki- ja maaseutualueilla, syrjäisillä tai epäsuotuisilla alueilla yhdenmetyt ja monialaisen lähestymistavan pohjalta;
- e) vahvistavat kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten, yhteisötalouden organisaatioiden, lasten oikeuksia ajavien kansalaisjärjestöjen, lasten itsensä ja muiden sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä ja niiden osallistumista lapsia koskevan toimintapolitiikan ja lapsille suunnattujen laadukkaiden palvelujen suunnitteluun, toteutukseen ja seurantaan;
- f) toteuttavat toimenpiteitä, joilla edistetään avun tarpeessa olevien lasten osallisuutta ja pyritään eroon heihin kohdistuvasta syrjinnästä ja leimaamisesta;
- g) tukevat strategisia investointeja lapsille suunnattuihin laadukkaisiin palveluihin, myös mahdollistavaan infrastruktuuriin ja pätevään työvoimaan;
- h) osoittavat riittävät resurssit ja hyödyntävät parhaalla mahdollisella tavalla kansallista ja unionin rahoitusta, etenkin Euroopan sosiaalirahasto plussaa, Euroopan aluekehitysrahastoa ja tapauksen mukaan REACT-EU-välinettä, InvestEU-ohjelmaa, elpymis- ja palautumistukivälinettä ja teknisen tuen välinettä;
- i) ottavat sukupuolinäkökulman huomioon kaikissa mahdollistavissa puitteissa.

VARHAISKASVATUS, OSALLISTAVA KOULUTUS JA KOULUISSA TAPAHTUVA TOIMINTA SEKÄ JOKAISENA KOULUPÄIVÄNÄ TARJOTTAVA TERVEELLINEN ATERIA

7. Jotta avun tarpeessa oleville lapsille pystytään takaamaan laadukkaan varhaiskasvatuksen, koulutuksen, kouluissa tapahtuvan toiminnan, vähintään yhden jokaisena koulupäivänä tarjottavan terveellisen aterian sekä terveydenhuollon tosiasiallinen ja maksuton saanti, jäsenvaltioille suositetaan, että ne
- a) yksilöivät taloudellisia ja muita esteitä, jotka haittaavat varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja kouluissa tapahtuvaan toimintaan osallistumista, ja puuttuvat niihin;
 - b) ryhtyvät toimiin, joilla torjutaan ja vähennetään koulunkäynnin keskeyttämistä, ottaen huomioon sukupuolinäkökohdat, ja saadaan takaisin opintojen piiriin lapset, jotka ovat keskeyttäneet tai ovat vaarassa keskeyttää yleissivistävän tai ammatillisen koulutuksensa, muun muassa tarjoamalla yksilöllistä ohjausta ja tiivistämällä yhteistyötä perheiden kanssa;
 - c) tarjoavat oppimisvaikeuksista kärsiville lapsille tukea oppimiseen heidän kielellisten, kognitiivisten ja sivistyksellisten puutteidensa kompensoimiseksi;
 - d) sovittavat varhaiskasvatuksen ja oppilaitosten tilat ja oppimateriaalit erityisopetusta tarvitsevien lasten ja vammaisten lasten erityistarpeiden mukaiseksi sekä tarjoavat parhaiten soveltuvan ratkaisun kyseisten tarpeiden huomioon ottamiseksi hyödyntämällä kaikkien osallistumisen mahdollistavia opetus- ja oppimismenetelmiä; varmistavat tätä varten, että saatavilla on päteviä opettajia ja muita ammattilaisia, kuten psykologeja, puheterapeutteja, kuntouttajia, sosiaalityöntekijöitä tai koulunkäyntiavustajia;
 - e) ottavat käyttöön toimenpiteitä, joilla tuetaan kaikille avointa opetusta ja vältetään vain yhdelle ihmisryhmälle tarkoitettujen luokkien perustaminen varhaiskasvatuksessa ja oppilaitoksissa; tähän voi sisältyä myös etusijan tai tarvittaessa muita varhaisemman käyttöoikeuden antaminen avun tarpeessa oleville lapsille;
 - f) tarjoavat jokaisena koulupäivänä ainakin yhden terveellisen aterian;
 - g) varmistavat oppimateriaalien, myös digitaalisten opetusvälineiden, kirjojen tai koulupuvun tai muun vaaditun asun, saamisen tarvittaessa;
 - h) tarjoavat etäopetuksessa tarvittavat nopeat yhteydet, digitaaliset palvelut ja riittävät laitteet verkossa olevien oppimateriaalien saannin varmistamiseksi sekä parantavat avun tarpeessa olevien lasten ja opettajien digitaalisia taitoja ja tekevät tarvittavat investoinnit kaikenlaisten digitaalisten kuilujen kaventamiseksi;
 - i) huolehtivat tarvittaessa kuljetuksista varhaiskasvatukseen ja oppilaitoksiin;
 - j) varmistavat yhtäläisen ja kaikille avoimen mahdollisuuden osallistua kouluissa tapahtuvaan toimintaan, myös koulun retkille ja urheilu-, vapaa-ajan ja kulttuuritoimintaan;
 - k) laativat puitteet oppilaitosten, paikallisyhteisöjen, sosiaali-, terveys- ja lastensuojelupalveluiden, perheiden ja yhteisötalouden toimijoiden yhteistyölle, jonka tarkoituksena on tukea osallistavaa koulutusta, tarjota iltapäivähoitoa ja mahdollisuuksia osallistua urheilu-, vapaa-ajan ja kulttuuritoimintaan sekä tehdä oppilaitoksista osallisuuden ja osallistumisen keskuksia ja investoida niihin.

TERVEYDENHUOLTO

8. Jotta avun tarpeessa oleville lapsille pystytään takaamaan laadukkaan terveydenhuollon tosiasiallinen ja maksuton saanti, jäsenvaltioille suositetaan, että ne
- a) mahdollistavat sairauksien ja kehityshäiriöiden, myös mielenterveyteen liittyvien, varhaisen havaitsemisen ja hoidon sekä varmistavat mahdollisuuden osallistua säännöllisiin lääkärintarkastuksiin, myös hammas- ja näöntarkastuksiin, sekä seulo- ja hoito-ohjelmiin; varmistavat oikea-aikaisen parantavan ja kuntouttavan jatkohoidon, myös lääkkeiden, hoitojen ja apuvälineiden saannin sekä mahdollisuuden osallistua rokotusohjelmiin;
 - b) tarjoavat vammaisille lapsille kohdennettuja kuntoutusohjelmia;
 - c) toteuttavat esteettömiä terveyden edistämiseen ja sairauksien ehkäisemiseen tarkoitettuja ohjelmia, jotka on suunnattu avun tarpeessa oleville lapsille ja heidän perheilleen sekä lasten parissa työskenteleville ammattilaisille.

TERVEELLINEN RAVINTO

9. Jotta avun tarpeessa oleville lapsille pystytään takaamaan riittävän ja terveellisen ravinnon tosiasiallinen saanti, myös EU:n kouluhedelmä-, -vihannes- ja -maitojärjestelmän avulla, jäsenvaltioille suositetaan, että ne
- a) tukevat terveellisten aterioiden saantia myös koulupäivien ulkopuolella, myös rahallisen tai luontoissuorituksina annettavan tuen avulla, erityisesti poikkeuksellisissa tilanteissa, kuten koulujen sulkemisen aikana;
 - b) varmistavat, että varhaiskasvatuksen ja oppilaitosten ravitsemusnormeissa otetaan huomioon erityisruokavaliot;
 - c) rajoittavat runsaasti rasvaa, suolaa tai sokeria sisältävien elintarvikkeiden mainontaa ja saatavuutta varhaiskasvatuksessa ja oppilaitoksissa;
 - d) antavat lapsille ja perheille asianmukaista tietoa lasten terveellisestä ravitsemuksesta.

RIITTÄVÄ ASUNTO

10. Jotta avun tarpeessa oleville lapsille pystytään takaamaan riittävän asunnon tosiasiallinen saanti, jäsenvaltioille suositetaan, että ne
- a) varmistavat, että asunnottomat lapset ja heidän perheensä saavat asianmukaisen majoituksen ja että heidät siirretään nopeasti väliaikaismajoituksesta pysyvään asuntoon ja heille tarjotaan asiaankuuluvia sosiaali- ja neuvontapalveluita;
 - b) arvioivat ja tarvittaessa tarkistavat kansallista, alueellista ja paikallista asuntopolitiikkaa ja ryhtyvät toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että avun tarpeessa olevien lasten perheiden etu otetaan asianmukaisesti huomioon, myös energiaköyhyyteen puuttumalla ja torjumalla asunnottomuutta; arvioinnin ja tarkistamisen olisi katettava myös sosiaalista asuntotuotantoa tai asumisen tukemista koskeva politiikka sekä asumistuet ja lisäksi edistettävä vammaisten lasten esteettömyyttä;
 - c) tarjoavat avun tarpeessa oleville lapsille ja heidän perheilleen etuoikeutetun ja nopean mahdollisuuden saada sosiaalinen vuokra-asunto tai tukea asumiseen;
 - d) ottavat lapsen laitoshoidon tai sijaishuoltoon sijoittamisen yhteydessä huomioon hänen etunsa ja yleistilanteensa sekä yksilölliset tarpeensa; varmistavat lasten siirtymisen laitoshoidosta tai sijaishuollosta laadukkaaseen yhteisöperustaiseen tai perhehoitoon ja tukevat heidän itsenäistä asumistaan ja sosiaalista integraatiotaan.

HALLINTO JA RAPORTOINTI

11. Hyvän hallintotavan, seurannan ja raportoinnin varmistamiseksi jäsenvaltioille suositetaan, että ne olemassa olevat kansalliset rakenteet ja mekanismit huomioon ottaen

Kansalliset lapsitakuukoordinaattorit

- a) nimittävät kansallisen lapsitakuukoordinaattorin, jolla on riittävät resurssit ja valtuudet huolehtia tämän suosituksen täytäntöönpanon tuloksellisesta koordinoinnista ja seurannasta;

Avun tarpeessa olevien lasten tunnistaminen

- b) osallistuvat asiaankuuluvat sidosryhmät tunnistamaan avun tarpeessa olevat lapset sekä esteet, joita heillä on tämän suosituksen kattamien palvelujen saannissa ja hyödyntämisessä, jotta toimenpiteet voidaan kohdentaa mahdollisimman tuloksellisesti avun tarpeessa oleville lapsille, kansalliset, alueelliset ja paikalliset järjestöt ja olosuhteet huomioon ottaen;

Kansalliset toimintasuunnitelmat

- c) toimittavat komissiolle yhdeksän kuukauden kuluessa tämän suosituksen hyväksymisestä sen täytäntöönpanoa koskevan toimintasuunnitelman, joka kattaa vuoteen 2030 ulottuvan ajanjakson ja jossa otetaan huomioon kansalliset, alueelliset ja paikalliset olosuhteet sekä nykyiset politiikkatoimet avun tarpeessa olevien lasten tukemiseksi. Toimintasuunnitelmassa olisi mainittava etenkin seuraavat:
- i) avun tarpeessa olevien lasten ryhmät, jotka vastaavilla yhdennetyillä toimenpiteillä pyritään tavoittamaan;
 - ii) määrälliset ja laadulliset tavoitteet sille, paljonko ja millä tavoin avun tarpeessa olevia lapsia on määrä tavoittaa vastaavilla toimenpiteillä, ottaen huomioon alueelliset ja paikalliset erot;
 - iii) tämän suosituksen täytäntöönpanemiseksi suunnitellut tai toteutetut toimenpiteet, myös alue- ja paikallistasolla, sekä aikataulut ja tarvittavat taloudelliset resurssit;
 - iv) muut lasten sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi ja sukupolvesta toiseen jatkuvan huono-osaisuuden kierteen katkaisemiseksi suunnitellut tai toteutetut toimenpiteet, jotka perustuvat etenkin 6 kohdassa tarkoitettuihin mahdollistaviin toimintapoliittisiin puitteisiin;
 - v) kansalliset puitteet tämän suosituksen seurantaan ja arviointia sekä tähän suositukseen liittyvän tiedon keräämistä varten, myös 12 kohdan d alakohdassa tarkoitettua yhteisen seurantakehyksen luomiseksi;

Tavoittaminen

- d) kehittävät tuloksellisia toimia, joilla avun tarpeessa olevat lapset ja heidän perheensä tavoitetaan etenkin alue- ja paikallistasolla sekä oppilaitosten, koulutettujen sosiaalityöntekijöiden, perhetukipalveluiden, kansalaisyhteiskunnan ja yhteisötalouden organisaatioiden kautta, jotta voidaan lisätä tietoisuutta tämän suosituksen kattamista palveluista sekä rohkaista niiden hyödyntämiseen ja tehdä siitä helpompaa;

Sidosryhmien osallistaminen

- e) varmistavat, että toimintasuunnitelman laatimisen, toteuttamisen, seurannan ja arvioinnin kaikkiin vaiheisiin osallistuu alueellisia ja paikallisia sekä muita asiaa käsitteleviä viranomaisia, lapsia sekä sidosryhmiä, jotka edustavat kansalaisyhteiskuntaa, kansalaisjärjestöjä ja oppilaitoksia sekä elimiä, jotka vastaavat sosiaalisen osallisuuden ja integroitumisen, lasten oikeuksien, kaikille avoimen koulutuksen ja syrjimättömyyden edistämisestä, kansalliset tasa-arvoelimet mukaan lukien;

Raportointi komissiolle

- f) raportoivat komissiolle kahden vuoden välein edistymisestä tämän suosituksen täytäntöönpanossa c alakohdassa tarkoitettua kansallisen toimintasuunnitelman mukaisesti.

TÄYTÄNTÖÖNPANO, SEURANTA JA ARVIOINTI

12. Neuvosto suhtautuu myönteisesti komission tavoitteeseen

- a) seurata edistymistä tämän suosituksen täytäntöönpanossa, mukaan lukien sen tulokset ja vaikutukset avun tarpeessa oleviin lapsiin, myös osana sosiaali-indikaattoreiden tulostaulua talouspolitiikan eurooppalaisen ohjauksjakson yhteydessä, ja antaa jäsenvaltioille tarvittaessa maakohtaisia suosituksia;
- b) tehdä yhteistyötä jäsenvaltioiden, kansallisten lapsitakuukoordinaattorien ja sosiaalisen suojelun komitean kanssa mahdollistaakseen vastavuoroisen oppimisen, kokemusten jakamisen, parhaiden käytäntöjen vaihtamisen sekä tämän suosituksen johdosta toteutettujen toimien seurannan kansallisten toimintasuunnitelmien mukaisesti;
- c) raportoida säännöllisesti sosiaalisen suojelun komitealle edistymisestä tämän suosituksen täytäntöönpanossa jäsenvaltioiden raporttien perusteella;
- d) yhteistyössä sosiaalisen suojelun komitean kanssa
 - i) laatia yhteisen seurantakehyksen olemassa olevia tietolähteitä ja indikaattoreita hyödyntäen ja tarvittaessa kehittää edelleen yhdessä sovittuja määrällisiä ja laadullisia tulosindikaattoreita tämän suosituksen täytäntöönpanon arvioimiseksi;
 - ii) kehittää unionin tasolla vertailukelpoisten tietojen saatavuutta, laajuutta ja tarkoituksenmukaisuutta päätöksenteon tueksi; nämä tiedot koskevat esimerkiksi avun tarpeessa olevia lapsia ja heidän palvelujen saantiaan sekä lapsille suunnattujen etuuksien riittävyttä ja kattavuutta;

- e) tarkastella edistymistä tämän suosituksen täytäntöönpanossa ja raportoida siitä neuvostolle viimeistään viiden vuoden kuluttua suosituksen antamisesta;
- f) tehostaa tiedotus- ja viestintätoimia sekä tulosten ja hyviä käytäntöjä koskevien esimerkkien levittämistä unionin tasolla sekä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien keskuudessa.

Tehty Luxemburgissa 14 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
A. MENDES GODINHO
